

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DTK-8.054.21.2024
Warszawa, 12 kwietnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2302 Posłanki na Sejm RP, Pani Danuty Jazłowieckiej, w sprawie poparcia wniosku samorządu woj. opolskiego dotyczącego wsparcia organizatorów publicznego transportu kolejowego, przedstawiam poniższe stanowisko.

W związku z odwołaniem się Pani Poseł do wniosku Marszałka Województwa Opolskiego skierowanego do Ministerstwa Infrastruktury, w sprawie pilnego podjęcia działań dla zminimalizowania skutków drastycznego wzrostu kosztów uruchamiania regularnych połączeń kolejowych i wsparcia organizatorów publicznego transportu zbiorowego dodatkowymi środkami z budżetu państwa, uprzejmie informuję, że zasady organizacji i funkcjonowania regularnego przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym realizowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w transporcie kolejowym, w tym zasady jego finansowania, określa ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 2778).

Mając na uwadze konstytucyjne zasady współdziałania władz, potwierdzające niezależność jednostek samorządu terytorialnego wobec administracji rządowej, dokonano podziału odpowiedzialności związanej z kolejowym zbiorowym transportem publicznym. Zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego, zwanego dalej „organizatorem”, w zakresie określonym w art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, powierzone zostały województwu. Zatem zgodnie z przyjętą regulacją organizacja rynku transportu publicznego na terenie województwa oraz oferta przewozowa usług w tym zakresie wynikają z autonomicznych decyzji organizatora. Określanie potrzeb przewozowych i organizowanie przetargów w celu ich zaspokojenia na terenie województwa stanowi wyłączną kompetencję województwa.

W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu (Dz.U. z 2022 r. poz.2267, z późn. zm.) zostały określone źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów, a także zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz wypłat dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Aktualny poziom udziału jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z tego podatku wynosi 22,86%, z czego 14,75% otrzymują samorządy województw. Projektodawca kształtując treść ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego założył, że odpowiednia część dochodu województw z CIT, powiększona o ewentualne przepływy finansowe pomiędzy województwami, stanowi źródło finansowania kolejowych przewozów przez województwa. Na podstawie art. 6

ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz.U. Nr 115, poz. 966) część ta została zwiększona o 0,75 punktu procentowego, tj. z 14 % do 14,75 %. W latach 2003-2009 zapewniono więc województwom na ten cel 1,5% udział we wpływach z podatku CIT, natomiast od 2010 r. udział ten został zwiększony o kolejne 0,75% i łącznie wynosi 2,25%.

W odniesieniu do kwestii wzrostu kosztów realizacji usług użyteczności publicznej związanych z pandemią oraz wybuchem wojny na Ukrainie, uprzejmie informuję, że mając na celu zminimalizowanie skutków wzrostu cen energii elektrycznej w publicznym transporcie zbiorowym, w wyniku starań Ministra Infrastruktury, ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 rok (Dz.U. z 2022 r. poz. 2243, z późn. zm.) objęła wsparciem transport zbiorowy, za który odpowiadają jednostki samorządu terytorialnego. Niezależnie od wzrostu cen energii elektrycznej na rynku hurtowym w 2023 i 2024 roku, przewoźnicy kolejowi, których dotyczy wsparcie, mogą rozliczać się za energię elektryczną po cenie maksymalnej w wysokości 785 zł/MWh, a następnie od 1 października 2023 roku w wysokości 693 zł/MWh. Ministerstwo Infrastruktury wnioskowało o objęcie wsparciem wszystkich przewoźników kolejowych, również tych wykonujących dalekobieżne kolejowe przewozy pasażerskie. Ostatecznie wsparciem na podstawie ww. ustawy objęci zostali wyłącznie przewoźnicy kolejowi realizujący usługi w zakresie transportu zbiorowego, za który odpowiadają jednostki samorządu terytorialnego.

Dodatkowe wsparcie finansowe wypłacone operatorom kolejowym na podstawie art. 15zzzzl¹ i art. 15zzzzl² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327, z późn. zm.) za poszczególne miesiące roku 2020 i 2021 uzupełniało środki przekazywane jako rekompensata przez właściwego organizatora publicznego transportu zbiorowego w związku ze zmniejszeniem liczby przewożonych pasażerów, a tym samym i przychodów z realizacji umów o świadczenie usług publicznych na skutek COVID-19. Wsparcie to miało na celu minimalizować negatywne konsekwencje COVID-19 w sytuacji, kiedy budżety organizatorów były konstruowane bez uwzględnienia skutków epidemii COVID-19, co miało miejsce w przypadku umów PSC na 2020 r. oraz w sytuacji stopniowego wychodzenia z obostrzeń i wracania pasażerów na kolej – jak w 2021 r. Powyższe wsparcie z budżetu państwa (art. 15zzzzl¹ ww. ustawy) i Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (art. 15zzzzl² ww. ustawy) służyło zminimalizowaniu strat finansowych operatorów kolejowych i utrzymaniu oferty przewozowej na zaplanowanym przez organizatorów poziomie.

Niewątpliwie wybuch wojny na Ukrainie miał wpływ również na transport, dlatego też Rząd RP przekazał wsparcie finansowe z Funduszu Pomocy na pomoc udzieloną przez przewoźników kolejowych w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy zgodnie z regulacją przyjętą w ustawie z dnia 23 marca 2022 r. o szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy (Dz. U. z 2022 r. poz. 684, z późn. zm.). Pomoc finansowa przyznana w ramach art. 6 ust. 1 tej ustawy udzielona zostało przewoźnikom kolejowym, którzy w okresie od dnia 24 lutego do dnia 31 grudnia 2022 r. uruchomili dodatkowy pociąg pasażerski nieujęty w rocznym rozkładzie jazdy przewożący osoby przemieszczające się

z terytorium Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Natomiast na podstawie art. 8 ust. 1 tej ustawy organizator miał możliwość zmiany umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w terminie do 31 grudnia 2022 r. w celu zapewnienia finansowania przychodów utraconych lub dodatkowych kosztów poniesionych przez operatora publicznego transportu zbiorowego w związku z przewozem osób przemieszczających się z terytorium Ukrainy do Polski z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy. W przypadku zwiększenia limitu rekompensaty (tj. deficytu) wskazanego w umowie o świadczenie usług publicznych (PSC), w związku z ww. przypadkami, minister właściwy do spraw transportu przekazał środki z Funduszu Pomocy wojewódzkim organizatorom publicznego transportu zbiorowego (art. 8 ust. 2 ustawy).

Mając na uwadze podnoszone przez Panią Posel kwestie dotyczącą przyznawania środków pieniężnych z Funduszu Kolejowego informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 21, z późn. zm.) środki z Funduszu Kolejowego mogą być przeznaczone na finansowanie lub współfinansowanie przez województwa zadań w zakresie zakupu, modernizacji oraz napraw pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich wykonywanych na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych, o której mowa w art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1786, z późn. zm.) pod warunkiem zapewnienia organizowania przez te województwa wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, w szczególności zapewniających połączenia komunikacyjne między sąsiednimi województwami, uwzględnionych w planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, opracowanym przez ministra właściwego do spraw transportu, o którym mowa w art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym,.

Zgodnie z art. 3 ust. 7 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym corocznie do rozdysponowania jest kwota 110 000 tys. zł, co oznacza, że każde województwo może otrzymać wsparcie w wysokości 6 875 tys. zł, z czego kwota gwarantowana to 2 750 tys. zł, a pozostałe środki finansowe są uzależnione od spełnienia kryterium nr 2 „połączenia stykowe” (max 30% wsparcia, tj. 2 062,5 tys. zł) i kryterium nr 3 „wykluczenie komunikacyjne” (max 30% wsparcia, tj. 2 062,5 tys. zł).

Wprowadzenie od 2023 roku kryteriów przekazywania środków Funduszu Kolejowego dla województw ma na celu zachęcenie organizatorów wojewódzkich przewozów kolejowych do likwidacji wykluczenia komunikacyjnego na terenie województwa i na liniach stykowych między województwami poprzez wydłużanie połączeń regionalnych do co najmniej 30 km w województwie sąsiednim na tych liniach gdzie takie wydłużenie jest możliwe. Działanie takie ma na celu pobudzenie rozwoju połączeń stykowych poprzez wydłużenie połączeń do kolejnej stacji w województwie sąsiednim z których mogą korzystać przede wszystkim osoby dojeżdżające do pracy lub placówek oświatowych.

Mechanizm przyznawania środków z Funduszu Kolejowego ma charakter pomocniczy, a zasadniczym i podstawowym źródłem finansowania taboru do połączeń wojewódzkich jest budżet województwa.

Odnośnie do zmian wprowadzanych do systemu podatkowego wdrażanych w latach 2015-2023 i skutków zmniejszenia wpływów do budżetu województwa stanowisko w tym zakresie pozostaje we właściwości Ministerstwa Finansów.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z obecnie obowiązującymi regulacjami minister właściwy do spraw transportu nie posiada kompetencji w zakresie finansowania deficytu powstałego w związku z realizacją zadania własnego samorządu wojewódzkiego, tj. wojewódzkich przewozów pasażerskich.

Łączę wyrazy szacunku

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Piotr Malepszak

Podsekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/